

Lyhyesti...

Palstan jutut kokosi Kirsti Levander, kirsti.levander@tek.fi

Eurooppa viettää ensi vuonna työntekijöiden LIKKUVUUDEN TEEMAVUOTTA

European Year of Workers' Mobility 2006

■ Euroopan komissio on nimennyt vuoden 2006 Euroopan työntekijöiden liikkuvuuden teemavuodeksi. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoa eduista, jotka liittyvät ulkomailla tai uudessa ammatissa työskentelyyn. Teemavuonna lisätään tietoa liikkuvuudesta useilla eri hankkeilla. Ensi kesäkuussa Wienissä pidetään liikkuvuuskonferenssi ja ensi syyskuussa Job Fair Europe -tapahtuma, jonka puitteissa järjestetään työpaikkamessuja noin sadassa eurooppalaisessa kaupungissa.

Suunnitteilla on lisäksi useita tutkimuksia liikkuvuuden vaikutuksista sekä liikkuvuutta koskevien tilastotietojen kehittäminen. Työntekijöiden liikkuvuutta eniten edistäneelle organisaatiolle myönnetään eurooppalainen palkinto. □

Työsuojelupalkinto professori Guy Ahoselle

■ Valtakunnallinen työsuojelupalkinto jaettiin Työterveyspäivillä 25. lokakuuta Helsingin messukeskuksessa. Palkinnon sai tänä vuonna professori **Guy Ahonen** Hankenilta. Palkinnon myöntämisen perusteena on ollut ansiokas, pitkäjänteinen ja edelleen jatkuva työ työterveyden ja työturvallisuuden alalla. Työsuojelupalkinto jaettiin tänä vuonna 27. kerran. Palkinnon myöntää Työterveyden Edistämisyhdistys ry. □

Hyvä sisäympäristö kannattaa ottaa huomioon jo toimitilaa vuokrattaessa

■ Parantamalla toimiston sisäympäristöä voidaan lisätä työn tuottavuutta ja henkilöstön työhyvinvointia. Paremmasta sisäympäristöstä saatavat hyödyt ovat useassa tapauksessa jopa oleellisesti kustannuksia suuremmat.

Työturvallisuuskeskus on julkaissut *Hyvä ja tuottava toimistotyöympäristö* -verkkojulkaisun.

Julkaisu tuo esiin näkökulmat, jotka kannattaa ottaa huomioon jo toimiti-

lan vuokrasopimuksessa. Työhyvinvoinnin kannalta merkittäviä asioita ovat toimitiltojen suunnittelu, sisäilma, päätetyöskentelyn valaistuksen ja avotoimistojen ääniympäristön sekä sisäympäristön laatuso.

Näkemykset pohjautuvat laajaan Tuottava toimisto 2005 -tutkimushankkeen tuloksiin. □

Verkkojulkaisu löytyy osoitteesta www.tyoturva.fi/tuottava

EAY korostaa korkeakoulujen roolia Euroopan kehityksessä

■ Euroopan Ammatillinen Yhteisjärjestö EAY korostaa korkeakoulujen roolia Euroopan talouden ja yhteiskunnan kehityksessä. Kyse ei ole vain huippu-tutkimuksesta vaan väestön ja työvoiman osaamistason kohottamisesta tietoyhteiskunnan tarpeisiin.

Samalla EAY haluaa eurooppalaisten korkeakoulujen avautuvan elinikäisen oppimisen toteuttamiseen. Kyse on yhtäältä aikuisten mahdollisuuksista suorittaa tutkinto ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Toisaalta kyse on työssä olevien osaamisen täydentämisestä kor-

keakoulutasolla.

EAY:n kannanotto on vastaus Komission huhtikuussa julkistamaan komuniqueaan *Euroopan avokapasiteetti liikkeelle. Miten yliopistot saadaan hyödyntämään koko potentiaaliaan Lissabonin strategian edistämiseksi.*

EAY:n mukaan korkeakoulutusta on jatkossakin rahoitettava julkisista varoista. Jos Euroopan tulevaisuus on osaamisessa, on valtioiden sijoitettava koulutukseen. Tämä ei estä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän välisen yhteistyön syventämistä etenkin tutkimustoiminnassa. □

Joko teillä on Joutsen töissä?

■ *Hyvät hankinnat* -kampanja edistää ympäristövastuullisia hankintoja työpaikalla

Osoitteeseen www.hyvathankinnat.fi on koottu yritysten hankinnoista päättävälle tietopaketti Joutsenmerkinnän käyttämisestä ostamisen apuna. Sivusto on osa Pohjoismaisen ympäristömerkinnän syksyn kampanjaa, mutta sivuja ylläpidetään kampanjan jälkeenkin.

Joutsenmerkki on Pohjoismainen ympäristömerkki, joka opastaa ympäristön kannalta parempiin ostopäätöksiin. Suomessa on myönnetty noin 220 Joutsenmerkkilupaa. Kun tuotteessa on Joutsenmerkki, se on ympäristöystävällinen, testattu ja tarkastettu.

Joutsenmerkki perustettiin Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksellä vuonna 1989. Järjestelmään osallistuvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska. Kaikilla mailla on merkin käytöstä ja valvonnasta vastaava organisaatio. Suomen ympäristömerkitäelin on SFS-Ympäristömerkitä.

Joutsenmerkki myönnetään tuotteelle tai palvelulle, jolle on laadittu tuoteryhmäkohtaiset myöntämisperusteet eli kriteerit. Kriteerien laadinnassa huomioidaan tuotteen tai palvelun ympäristövaikutukset koko tuotteen elinkaaren ajalta. Lisäksi vaatimuksia asetetaan myös toimivuudelle ja laadulle.

Lisätietoja osoitteesta www.ymparistomerkki.fi (KL)

TMT-kysely on tarkoitettu ammattiin valmistuneille Suomessa työskenteleville tai asuville.

Vastaa mieluiten [www-sivujen kautta](http://www.sivujen.kautta) osoitteessa www.tek.fi/tmt/

Risto Piekka AKAVAn liittokokouksessa: Paikallisen sopimisen perusedellytykset saatava kuntoon

■ – Elinkeinoelämän keskusliitto EK on voimakkaasti ajanut sopimustoiminnan siirtämistä yritystasolle. EK:n olisikin aika ryhtyä tämän tavoitteen edellyttämiin toimenpiteisiin, jos se oikeasti haluaa edistää paikallista sopimista, painotti AKAVAn puheenjohtaja **Risto Piekka** AKAVAn liittokokouksessa marraskuun lopulla.

EK:n pitäisikin keskusjärjestönä patistaa liittojaan solmimaan työehtosopimukset aloille, joilla ylemmillä toimihenkilöillä ei niitä vielä ole. Toinen ehto paikalliselle sopimiselle on, että lopullinen päätäntävalta paikallistasolle siirrettävien palkankorotusten suuruudesta jää työehtosopimusosapuolille eli liittotasolle.

Luottamusmiehillä täytyy olla sellaiset toimintaedellytykset, että he oikeasti pystyvät neuvottelemaan työnantajan kanssa tasaveroisesti. Siksi luottamusmiehillä pitää olla riittävästi tietoa yrityksen tilanteesta ja aikaa hoitaa luottamustointaan. Hänellä pitää niin ikään olla oikeus koulututtaa tehtäväänsä.

Esimerkiksi palkankorotusten siirtäminen yritystasolla jaettavaksi ei nykytilanteessa onnistu. Käytännössä luottamusmies ei pysty neuvottelemaan palkankorotuksista, koska hänellä ei ole oikeutta saada riittävästi ja kattavasti palk-

kaukseen liittyvää tietoa.

Tämänkin kysymyksen ratkaiseminen on osoittautunut hankalaksi tupo-työryhmässä, jonka tehtävänä on muun muassa määritellä luottamusmiehillä annettavien tietojen vähimmäissisältö. Työryhmälle annettu määräaika on jo ylittynyt, eikä lopputulosta ole näköpiirissä, eivätkä työnantajat näytä olevan siitä erityisen harmissaan.

Suomen tulopoliittista järjestelmää pitää kehittää tekemällä siihen sisällöllisiä ja rakenteellisia uudistuksia. Tupokieleen onkin jo iskostunut sanonta: neuvottelujärjestelmä vaatii makrotason vakautta ja mikrotason joustavuutta. Esimerkiksi palkanmuodostukseen ja paikalliseen sopimiseen tarvitaan uudistuksia, jotka tukevat Suomen menestystekijöitä globalisoituvassa maailmassa. Uudistusten pitää palkita pään ja käden taitoja sekä korkeaa osaamista.

Paikallisesta sopimisesta on jo hyviä kokemuksia Ruotsista, jossa neuvottelutoiminnan painopiste on viimeisen 15 vuoden aikana siirtynyt voimakkaasti kohti paikallista sopimista. Ruotsissa yritystasolla tapahtuva vapaampi palkanmuodostus on kasvattanut tuottavuutta merkittävästi. □

Työn tuottavuus voi jopa laskea hallituksen linjausten seurauksena

■ – Hallitus on nimennyt osaamisen ja innovaatiot Suomen kasvustrategian kulmakiviksi. Käytännössä kyse on pitkälti yliopistojen ja korkeakoulujen opetuksen ja tutkimuksen laadun parantamisesta. Hallitus on kuitenkin tuottavuusohjelman nimissä valmis vähentämään tuhansia henkilöitä yliopistosektorilta. Linjaukset ovat pahasti ristiriidassa keskenään, sanoo AKAVAn puheenjohtaja **Risto Piekka**. Hallituksen esityksen mukaan opetusministeriön hallinnonalalta leikataan vuoteen 2011 mennessä lähes 6 000 henkilöä. Suuri osa leikkauksista kohdistuisi yliopistojen henkilöstöön, vaikka opetusresurssit ovat jo nyt täysin alimitoitettuja suhteessa opiskelijamääriin.

Piekka korosti, että pelko oman työpaikan menettämisestä tuskin lisää tuottavuutta tai kannustaa innovatiiviseen toimintaan.

– Tutkimukset osoittavat, että tuottavia ja innovatiivisia työorganisaatioita kehittyvät vain, jos henkilöstö on motivoitunut ja sitoutunut. Hallituksen tuottavuusohjelmassa tätä ei ilmeisesti ole tiedostettu.

Vaatimukset tuottavuuden parantamisesta ovat oikeutettuja, mutta keinoja on henkilövähennysten sijaan etsittävä muualta.

– Johtamisen ja esimiestyön kehittämisen on avainasemassa. Johtamiselle on oltava aikaa. Myös töiden järkevä organisointi ja toimenkuvien selkiyttäminen parantavat tuloksellisuutta. Tämän lisäksi henkilöstöresurssit on mitoitettava oikein.

Leikkausehdotuksiin on suhtauduttava kriittisesti erityisesti puolustusministeriön kohdalla.

Piekka puhui aiheesta Upseeriliiton liittokokouksessa 25. marraskuuta Helsingissä.

□

Kiinteistö- ja rakennusala tarviuun uutta osaamista

■ TKK Dipolin OsaajaINNO-projektin tavoitteena on mahdollistaa kiinteistö- ja rakennusalaalla toimivien pk-yritysten kokonaisvaltainen kehittyminen ja lisätä niiden joustavuutta toimia muuttuvassa liiketoimintaympäristössä. Projektin käynnistyessä tehtiin selvitys kiinteistö- ja rakennuskluusterin tulevaisuuden suuntauksista ja muuttuvista osaamistarpeista.

Projektissa tuotetaan yritysälähtöistä täydennuskoulutusta vastaamaan kiinteistö- ja rakennusalan nopeasti muuttuvia ja uusia osaamisvaatimuksia, joihin tämän hetkinen tutkintokoulutus ei yksinään anna riittäviä valmiuksia.

Osana 3-vuotista hanketta toteutetaan Osaamisen johtamisen koulutusohjelma – FuturSTEP kiinteistö- ja rakennusosalalle 17.1.–18.5.2006.

Kohderyhmänä ovat kiinteistö- ja rakennusalan yritykset, joissa tarvitaan rakenteellista muutosta liiketoimintaan ja työprosesseihin.

Lisätietoja: www.dipoli.tkk.fi/rakentaminen/futurstep/index.html sekä tuotepäällikkö Ana Rodriguez, puh. (09) 451 4009, 050 3087 884 sähköposti: ana.rodriguez@dipoli.tkk.fi

Huom. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 11.1.2006.

Kangasniemi jatkaa JUKOn johdossa

■ Opetusalan Ammattijärjestön OAJ:n puheenjohtaja, kouluneuvos **Erkki Kangasniemi** jatkaa Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn puheenjohtajana seuraavan kaksivuotiskauden. Kangasniemi on johtanut JUKOa sen perustamisesta (entinen nimi AKAVA-JS) vuodesta 1995 lähtien. Valinta tehtiin neuvottelujärjestön syysliittokokouksessa Helsingissä.

JUKOn tavoitteena on turvata koulutetulle jäsenistölleen muita palkansaajaryhmiä nopeampi ansiokehitys, jotta julkisan koulutettujen ryhmien palkkojen jälkeenjääneisyttä saataisiin kurottua umpeen. Palkkausjärjestelmiä tulisi uudistaa niin, että niiden avulla voitaisiin kohentaa korkeaa koulutusta edellyttävissä tehtävissä toimivien suhteellista palkkatasoa. Koulutetun työvoiman saannin turvaaminen myös julkiselle sektorille on JUKOn mielestä lähi vuosien kohtalonkysymys.

JUKO edustaa yli 200 000 kuntien, valtion ja seurakuntien työntekijää. Se on ainoa kaikkia kolmea julkisen sektorin sopimusalueetta edustava pääsopijajärjestö. □

SMFL valmistautuu tieteen, taiteen ja teknologian kohtaamiseen

Noin kolmekymmentä SMFL:läistä koontui lokakuiseksi viikonlopuksi Helsingin yliopiston historialliselle Tvärminnen eläintieteellis-

le asemalle viettämään SMFL:n syyspäiviä. Tapahtuma järjestettiin nyt toista kertaa.

Syyspäivien aikana kuultiin kolme esitelmää, joiden aihepiirit liittyivät tavalla tai toisella SMFL:n,

TEKin ja Sairaalfysiikot ry:n SAT 2006-konferenssiin. Kansainvälinen tieteen, taiteen ja teknologian konferenssi SAT 2006 järjestetään syyskuussa Helsingissä (ks. s. 20). Professori **Hannu H. Kari** TKK:n Tietojenkäsittelyteorian laboratorista käsittelee esitelmässään internetin mahdollisuuksia ja uhkia. Toimittaja **Henrikki Timgren** alusti vauhdikkaasti siitä, miten luonnontieteilijä kohtaa toimittajan – ja päinvastoin. FT **Jaakko Joen** kiehtova esitelmä geometriasta taiteissa paljasti mm. sen, kuinka kultainen leikkaus on todellakin mukana lähes kaikessa kuviteltavissa olevassa – esimerkiksi sävelasteikossa. Jaakko Joen työstä geometrian ja sen opetuksen parissa voi lukea lisää TEK-lehden numerosta 2/2004 (pdf-tiedosto ladattavissa osoitteessa www.tek.fi/tek/tek-lehti/index204.html).

Syyspäivillä jaettiin myös SMFL:n keväisen kirjoituskilpailun *Tarinoita fysiikasta* pääpalkinto, jonka sai **Heini Kalliomäki**. Hänen kirjoituksensa on julkaistu TEK-lehden numerossa 7/2005. SMFL jakoi myös toisen tunnustuksen syyspäivillä. Liiton edelliselle puheenjohtajalle, tuoreelle filosofian tohtorille **Jouni Björkmanille** luovutettiin juhlallisesti SMFL:n viiri kunniakirjan kera tunnustuksena arvokkaasta ja

Tutustumiskäynti Väestönsuojelumuseoon 24.1.2006

SMFL järjestää tutustumiskäynnin Helsingin Väestönsuojelumuseoon Siltavuorenranta 16 B, Helsinki (luola) tiistaina 24.1.2006 klo 17.00

Tilaisuudessa opas esittelee Helsingin väestönsuojelun historiaa ja nykypäivää.

Ilmoittautuminen 20.1.2006 mennessä sähköpostilla: toimisto@smfl.fi tai Jaana Sääksberg, puh. (09) 2291 2260

Tarjolla kahvi ja pulla.

Tervetuloa !

SUOMEN MATEMAATIKKO-, FYSIIKKO- JA TIETOJENKÄSITTELYTIETEILIJÄ-LIITTO (SMFL)

